

УДК 535.241.41.089.68

П.І. Несжмаков, д.т.н, с.н.с.; М.В. Гур'єв, к.т.н
 ННЦ „Інститут метрології”, Україна

МЕТОД ВИМІРЮВАННЯ СВІТЛОВОГО ПОТОКУ LED ЛАМП

Розглянуто проблеми вимірювання світлового потоку LEDламп та представлено метод вимірювання, який дозволяє вирішити ці проблеми.

Ключові слова: світловий потік, LED лампи, коефіцієнт актинічності, сферичний фотометр

Pavel Nyezhamkov, Mykola Huriev

METHOD OF MEASURING THE LUMINOUS FLUX OF LED LAMPS

The problems of measuring the light flux of LED lamps are considered and a measurement method is presented that allows solving these problems.

Key words: luminous flux, LED lamps, correction factor, spherical photometer

Калібрування світловимірювальних ламп в провідних лабораторіях світу проводяться за допомогою сферичних фотометрів [1– 4]. Як правило вони представляють собою сфери діаметром 1,5 метра і більше. Усередині вони покриті $BaSO_4$ або спектролоном, які мають близьку до одиниці дифузну відбивну здатність у видимій області спектра і близьку до Ламбертовській індикатрисі розсіювання. Як приклад на рисунку 1 представлена схема відтворення в Державному первинному еталоні світлового потоку ДЕТУ 11-10-13.

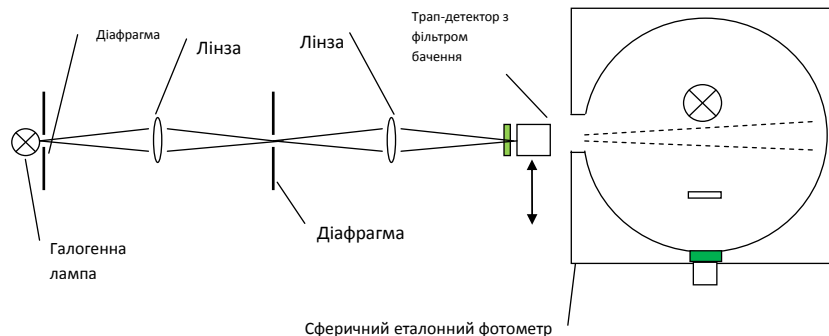

Рисунок 1 . Функціональна схема установки для відтворення та передачі одиниці світлового потоку

Така схема дозволяє з високою точністю проводити вимірювання ламп розжарювання за допомогою сферичного фотометра, так як коефіцієнт актинічності A , коригуючий коефіцієнт, який враховує відміну відносної спектральної чутливості сферичного фотометра $S_{сф.від.}$ кривої бачення $V(\lambda)$ практично однаковий для спрямованого світлового потоку, який калібрує сферичний фотометр і лампи, яка вимірюється сферичним фотометром.

$$A = \frac{\int_{380}^{780} \Phi(\lambda) \cdot V(\lambda) d\lambda}{\int_0^{\infty} \Phi(\lambda) \cdot S_{сф.від.}(\lambda) d\lambda} \quad (1)$$

де $\Phi(\lambda)$ - відносна спектральна характеристика світлового потоку.

Однак при вимірюванні світлового потоку від LED ламп відміна в коефіцієнті актинічності (1) може бути істотною, оскільки спектральні характеристики лампи

розжарювання (направлений світловий потік калібрування) та вимірюваної LED лампи істотно різняться.

Тому для зниження різниці в коефіцієнтах актинічності для ламп розжарювання і LED ламп відносна спектральна чутливість сферичного фотометра повинна бути якомога ближче до $V(\lambda)$ і повинна бути добре відома. Для цього проводиться цілий комплекс експериментально-теоретичних досліджень спектральної чутливості сферичного фотометра. У зв'язку з тим, що процес дослідження є досить складним і вимагає експериментальної перевірки в ННЦ "Інститут метрології" був розроблений метод експериментального дослідження коефіцієнта актинічного сферичного фотометра. Для реалізації методу на установці (рис. 1) спочатку вимірювалася чутливість сферичного до інтегрального світлового потоку S_{ϕ} від лампи розжарювання (галогенною лампи), потім визначалася чутливість $S_{sf}(546,1)$ на одній довжині хвилі 546.1 нм шляхом установки замість галогенною лампи ртутної лампи фірми NEWPORT з інтерференційним фільтром. Актинічність сферичного фотометра визначалася з вираження:

$$A = S_{sf}(546,1) / (S_{sf.омн}(546,1) \times 683 \times S_{\phi}) \quad (2)$$

Крім того, був розроблений метод відповідно якому, в якості джерела спрямованого світлового потоку в схемі рисунка 1 пропонується використовувати LED лампу (рисунок 3), яка є аналогічною (за відносним спектру випромінювання) з вимірюваної, або використовувати одну й ту ж саму лампу в обох випадках. Це дозволяє домогтися однакової актинічного сферичного фотометра для спрямованого світлового потоку і та вимірюваної LED лампи. Це забезпечить необхідну точність вимірювання світлового потоку LED лампи.

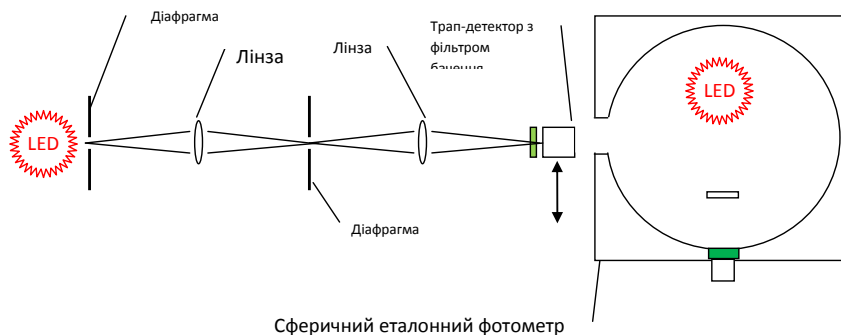

Рисунок 3. Функціональна схема установки для воспроизведения и передачи единицы светового потока LED источникам

Цей метод був представлений на міжнародній конференції по фотометрії і радіометрії NEWRAD 2017, в якій прийняли участь провідні спеціалісти миру. Завдяки цьому методу ННЦ "Інститут метрології" було опубліковано чотири СМС строки в області вимірювань світлового потоку LED ламп.

ДЖЕРЕЛА

- 1 Yoshihiro Ohno. Nist Measurement Services: Photometric Calibrations. NIST Special Publication 250-37.
- 2 Ohno Y. "New Method for Realizing a Total Luminous Flux Scale using an Integrating Sphere with an External Source," *J. IES*, 24-1, 106-115 (1995).
- 3 Ohno, Y., "Realization of NIST Luminous Flux Scale Using an Integrating Sphere with an External Source," *the CIE Proceedings, 23rd Session, New Delhi* (1995).
- 4 Ohno, Y., "Realization of NIST 1995 Luminous Flux Scale using Integrating Sphere Method," *J. IES*, 25-1, 13-22 (1996).